

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Pomorska Delegatura w Gdańsku

DPG.410.27.1.2026

Pani
Beata Rutkiewicz
Wojewoda Pomorski
Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku
ul. Okopowa 21/27
80-810 Gdańsk

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**P/25/075 Zapobieganie i reagowanie na zagrożenia związane z jakością wód
powierzchniowych płynących**

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku, ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk (dalej: PUW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojewoda Pomorski (dalej: Wojewoda Pomorski): Beata Rutkiewicz od 20 grudnia 2023 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Dariusz Drelich od 9 grudnia 2015 r. do 19 grudnia 2023 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	Reagowanie w sytuacji wystąpienia zagrożenia związanego z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych płynących
Okres objęty kontrolą	od 1 lipca 2023 r. do dnia zakończenia kontroli ¹ z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku do 31 grudnia 2025 r. Najwyższa Izba Kontroli Pomorska Delegatura w Gdańsku od 1 stycznia 2026 r.
Kontrolerzy	Alicja Szczepaniak, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/75/2025 z 3 czerwca 2025 r., LGD/82/2025 z 23 czerwca 2025 r. i DPG/4/2026 z 2 stycznia 2026 r. Joanna Gniewkowska, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/95/2025 z 30 lipca 2025 r. Rafał Malcharek, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LGD/96/2025 z 31 lipca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-6, 798-800)

¹ 30 stycznia 2026 r.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

Wojewoda Pomorski stworzył warunki do skutecznej realizacji zadań dotyczących reagowania na zagrożenia związane z jakością wód powierzchniowych płynących. Odpowiedzialność za to zadanie powierzył Wydziałowi Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego (dalej: WBiZK). Niemniej jednak nie wszystkie działania z tego obszaru NIK ocenia jako prawidłowe i rzetelne.

W aktualizacji Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego z 2022 r. (dalej: WPZK z 2022 r.) nie wskazano zagrożenia związanego z jakością wód powierzchniowych płynących. W aktualizacji Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego z 2024 r. (dalej: WPZK z 2024 r.) wskazano stanowiska i podmioty odpowiedzialne za monitorowanie zagrożenia związanego z jakością wód powierzchniowych płynących, które mieściły się w zagrożeniu „skażenie chemiczne na lądzie”. W aktualizacjach WPZK nie wykazano aktualnych planów postępowania na wypadek zagrożeń charakterystycznych dla województwa, opracowanych przez podmioty wskazane w siatce zagrożeń, co było niezgodne z ust. 3 pkt 7 Załącznika do wytycznych MSWiA⁴. Wojewoda Pomorski przekazał Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji WPZK z 2024 r. terminowo, jednak WPZK z 2024 r. został zatwierdzony po terminie wynikającym z art. 5 ust. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym⁵ na co mógł mieć wpływ niewystarczający (10-ciodniowy) czas na opiniowanie tak obszernego dokumentu przez Rządowe Centrum Bezpieczeństwa (dalej: RCB) i zatwierdzenie WPZK przez Ministra.

Wojewoda Pomorski prawidłowo wydał zalecenia dotyczące Powiatowych Planów Zarządzania Kryzysowego (dalej: PPZK). Zalecenia te odnosiły się do zagrożeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących w ramach zagrożenia „skażeniem chemicznym na lądzie”. Zalecenia zostały zrealizowane. Na 20 PPZK dwa były w trakcie procedury zatwierdzania przez Wojewodę, 18 zostało zatwierdzonych, z tego dwa w ustawowym cyklu planowania, a 16 z opóźnieniem, w tym jeden z powodu opieszałości w realizacji zadania określonego w art. 14 ust. 2 pkt 2 lit b) ustawy o zarządzaniu kryzysowym, tj. zatwierdzania PPZK, a w przypadku innego opieszałość w realizacji zadania dodatkowo opóźniła naruszony termin. W przypadku jednego PPZK Wojewoda Pomorski nie podjął skutecznych działań nadzorczych w celu wyegzekwowania obowiązku jego przedłożenia przez Starostwo do zatwierdzenia.

Raport cząstkowy o zagrożeniach, służący do opracowania Raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego oraz WPZK z 2024 r., uwzględnił zagrożenia związane ze „skażeniem chemicznym na lądzie”. Dokument ten został przygotowany terminowo.

Wojewoda Pomorski zapewnił prawidłową i rzetelnie przygotowaną organizację i funkcjonowanie Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (dalej: WCZK), m.in. poprzez ustalenie przez Dyrektora WBiZK instrukcji całodobowego

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Zarządzenia Nr 16 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 kwietnia 2017 r. w sprawie wytycznych do wojewódzkich planów zarządzania kryzysowego (Dz. Urz. MSWiA z 2017 r. poz. 17).

⁵ Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. 2023 r. poz. 122, ze zm.),

dyżuru, wdrożenie rozwiązań informatycznych do rejestrowania zgłoszeń o zdarzeniach, dokumentowanie i raportowanie takich zdarzeń.

Występujące w województwie pomorskim zdarzenia związane z jakością wód powierzchniowych płynących miały charakter lokalny i były skutecznie opanowane przez służby, inspekcje i strażę działające w ramach właściwego powiatu i nie wymagały podjęcia działań przez Wojewodę.

Wojewoda Pomorski zapewnił prawidłowe co do zasady działania podejmowane w symulowanej sytuacji kryzysowej obejmujące: powiadomienie wszystkich instytucji i podmiotów odpowiedzialnych za zarządzanie kryzysowe, uruchomienie procedur, publikowanie komunikatów, koordynację działań i zarządzanie zasobami. Nieprawidłowość dotyczyła przekazywania do podmiotów uczestniczących w reagowaniu kryzysowym oraz do RCB otrzymywanych z powiatów raportów sytuacyjnych i doraźnych w niezmienionej formie, podczas gdy w ustalonej procedurze wskazano obowiązek sporządzania własnego raportu uwzględniającego zweryfikowane i przeanalizowane informacje wpływające od starostów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR Reagowanie w sytuacji wystąpienia zagrożenia związanego z zanieczyszczeniem wód powierzchniowych płynących

Opis stanu faktycznego

1. W okresie objętym kontrolą zadania w zakresie zarządzania kryzysowego, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym WBiZK⁶, w PUW realizował Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego na czele z Dyrektorem Wydziału Szefem Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego. W strukturze organizacyjnej WBiZK wyodrębniono: Oddział Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego (a w jego strukturze Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego), Oddział Rolnictwa i Środowiska, Centrum Powiadamiania Ratunkowego i Samodzielne stanowisko pracy ds. organizacyjno-administracyjnych. Zastępcy Dyrektora Wydziału podlegały: Oddział Planowania Obronnego i Ochrony Ludności oraz Oddział Zabezpieczenia Logistycznego i Budżetu.

Do zakresu działania WBiZK należało m.in.:

- opracowywanie i aktualizowanie WPZK;
- przygotowywanie na podstawie analizy zagrożeń w poszczególnych powiatach, zaleceń wojewody do PPZK; opiniowanie i przedkładanie PPZK do zatwierdzenia wojewodzie;
- sporządzanie i aktualizowanie raportu cząstkowego o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego na potrzeby Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego (dalej: KPZK);
- gromadzenie i przetwarzanie danych oraz ocena zagrożeń występujących na obszarze województwa; monitorowanie, analizowanie i prognozowanie rozwoju zagrożeń na obszarze województwa;

⁶ Zarządzenie Dyrektora Generalnej Pomorskiej Urzędowej Wojewódzkiej w Gdańsku z dnia 17 lipca 2024 r. w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego

- dostarczanie niezbędnych informacji dotyczących aktualnego stanu bezpieczeństwa dla Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (dalej: WZZK) i Rządowego Zespołu Zarządzania Kryzysowego (dalej: RZZK) oraz RCB;
- zapewnienie funkcjonowania WZZK, w tym dokumentowanie jego prac;
- zarządzanie infrastrukturą informatyczną WCZK;
- pełnienie całodobowego dyżuru w celu zapewnienia przepływu informacji na potrzeby zarządzania kryzysowego;
- współdziałanie z centrami zarządzania kryzysowego organów administracji publicznej;
- nadzór nad funkcjonowaniem systemu wykrywania i alarmowania oraz systemu wczesnego ostrzegania ludności;
- współdziałanie z podmiotami prowadzącymi akcje ratownicze, poszukiwawcze i humanitarne;
- współpraca z podmiotami realizującymi monitoring środowiska;
- współpraca z Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska i jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie gospodarowania odpadami.

Za monitorowanie zagrożeń, w zależności od ich typu, odpowiadały stanowiska określone w odpowiednich modułach zadaniowych ujętych w części „B” WPZK po aktualizacji z 29 maja 2024 r. Zadania w zakresie monitorowania zagrożenia związanego z jakością wód powierzchniowych płynących mieściły się w zagrożeniu „skażenie chemiczne na łądzie”.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym WBiZK komórką odpowiedzialną za realizowanie zadań w zakresie ochrony środowiska, w tym współpracę z podmiotami realizującymi monitoring środowiska był Oddział Rolnictwa i Środowiska, będący częścią WBiZK.

Za sporządzanie i aktualizowanie raportu częściowego o zagrożeniach i WPZK odpowiadał Inspektor wojewódzki ds. planowania cywilnego.

(akta kontroli str. 25, 57-133, 214, 415-419, 429-430)

2. W okresie objętym kontrolą Wojewoda Pomorski nie inicjował utworzenia i nie utworzył zespołów doradczych (poza WZZK), których zadaniem byłoby wsparcie w obszarze zagrożeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących.

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że organizacja WZZK zapewniała Wojewodzie sprawowanie zarządzania kryzysowego w zakresie działań decyzyjnych, organizacyjnych, planistycznych, nadzorczych i kontrolnych zmierzających do realizacji celów w czterech fazach zarządzania kryzysowego: zapobiegania powstawaniu zagrożeń, przygotowania do prowadzenia działań, reagowania w sytuacji kryzysowej i usuwania skutków wywołanych tymi zdarzeniami. Zgodnie z Regulaminem Funkcjonowania Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego⁷ w ramach WZZK tworzy się grupy robocze, które funkcjonują w dwóch zasadniczych trybach: grupy robocze stałe, działające w sposób ciągły; grupy robocze czasowe/okresowe, powoływane doraźnie, spośród

⁷ Podpisany przez Dyrektora WBiZK 9 września 2024 r.

poszczególnych członków WZZK, jedynie na potrzeby konkretnej sytuacji kryzysowej.

W skład grup roboczych czasowych mogli wchodzić specjaliści, eksperci, osoby zaufania społecznego, a także przedstawiciele organów administracji publicznej niebędący członkami WZZK lub społecznych organizacji. Dotychczas nie inicjowano utworzenia i nie utworzono zespołu doradczego, dedykowanego do wsparcia w obszarze zagrożeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących, jednak dopuszcza się jego utworzenie w przypadku wystąpienia zagrożenia.

(akta kontroli str. 134-162, 192, 194)

3. Wojewoda Pomorski zapewnił organizację i funkcjonowanie WCZK, m.in. poprzez:

- a) wprowadzenie Regulaminu WCZK⁸, w którym określono m.in. funkcje i strukturę organizacyjną, tryb pracy, zadania, działania WCZK w sytuacjach kryzysowych. W Regulaminie WCZK ustalono także zasady dotyczące dyżurów, tj. ich organizację, tryb pracy, niezbędny stan osobowy w trakcie dyżuru, prowadzenie dokumentacji, sposób alarmowania członków WZZK, zwiększenie obsady kadrowej (dyżurnej) w okresie pojawienia się zagrożenia. Całodobową służbę dyżurną pełnili pracownicy WCZK (minimum 1 Dyżurny). Czas pracy zmiany służbowej trwał od godz. 8:00 do godz. 8:00 dnia następnego. W pomieszczeniach dyżurnych pełnili także służbę Wojewódzcy Koordynatorzy Ratownictwa Medycznego (pracownicy Wydziału Państwowego Ratownictwa Medycznego). WCZK kierował Zastępca Kierownika Oddziału WCZK, a w razie zaistnienia okoliczności uniemożliwiających sprawowanie przez niego funkcji – Kierownik Oddziału WCZK lub osoba przez niego wskazana. W razie obowiązywania stanu klęski żywiołowej, stanu wyjątkowego, stanu wojennego lub wystąpienia innej sytuacji kryzysowej do pracy w Centrum mogli być skierowani inni pracownicy PUW. Stan osobowy WCZK: Zastępca Kierownika Oddziału WCZK (1 etat), Dyżurni WCZK (5,5 etatu) – praca w całodobowych dyżurach, Inspektor Wojewódzki ds. bezpieczeństwa imprez masowych (1 etat);
- b) uregulowanie „Działań dyżurnego Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w oparciu o obowiązujące procedury operacyjne i sygnały alarmowe” m.in. poprzez wprowadzenie Procedur i instrukcji całodobowego

⁸ Zatwierdzonego przez Dyrektora WBiZK 7 października 2024 r. W okresie od 1 lipca 2023 r. do 6 października 2024 r. zasady działania WCZK uregulowane były w zakresach czynności pracowników.

dyżuru⁹. W dokumentacji tej nie ustalono jakie raporty mają być wytwarzane, co mają zawierać i nie określono ich wzorów.

Dokumentacja z dyżurów była prowadzona elektronicznie w Centralnej Aplikacji Raportującej (CAR)¹⁰ w następujących formach: Raport Dobowy Dyżurnego WCZK, Raport Miesięczny WCZK, Raporty: Dobowy, Doraźny i Sytuacyjny (prowadzone w Centralnej Aplikacji Raportującej pod nadzorem RCB), Archiwum komunikatów wysyłanych Systemem Blue Alert. Raporty Dobowe Dyżurnego WCZK były prowadzone na bieżąco w trakcie dyżuru i przekazywane do akceptacji Kierownika i Dyrektora po zakończonym dyżurze. Raport wprowadzono na wewnętrzne potrzeby WBiZK, aby wszystkie istotne informacje o zdarzeniach napływające do WCZK były zgromadzone w jednym miejscu. Forma Raportu została ustalona przez Dyrektora WBiZK w sposób nieformalny¹¹. Raport zawierał sekcje opisowe i statystyczne (podział ze względu na rodzaj zdarzenia/zagrożenia) do uzupełniania przez Dyżurnego. W Raporcie rejestrowano informacje o źródle i czasie wpływu zgłoszenia, o działaniach podjętych po przyjęciu zgłoszenia, o organach/podmiotach do których zgłoszenie przekazano oraz o wynikach działań. Raport miesięczny, również wprowadzony w sposób nieformalny przez Dyrektora WBiZK na wewnętrzne potrzeby WBiZK, przygotowywano po danym miesiącu jako podsumowanie zdarzeń. Raport sporządzany był przez pracownika merytorycznego Oddziału Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego i Planowania Cywilnego.

Członkowie WZZK byli alarmowani przez Dyżurnych WCZK przy użyciu Systemu Blue Alert¹²;

- c) Rejestrowanie zgłoszeń o zdarzeniach, zagrożeniach, sytuacjach niepożądanych, opracowywanie raportów (dobowych i doraźnych) oraz przekazywanie informacji pomiędzy WCZK, strażą pożarną, służbami, inspekcjami i podmiotami realizującymi zadania na rzecz bezpieczeństwa w następujący sposób:

Zgłoszenia przyjmowane przez WCZK były rejestrowane poprzez skrzynkę elektroniczną i rejestrator rozmów telefonicznych. Informacje z tego zakresu były umieszczane w: Raporcie Dobowym Dyżurnego, Raporcie Dobowym/Raporcie Doraźnym/Raporcie Sytuacyjnym w Centralnej Aplikacji Raportującej (nadzorowanej przez RCB), Raporcie Miesięcznym WCZK;

Na podstawie tych informacji mogły zostać wydane komunikaty i ostrzeżenia dla osób funkcyjnych (podmioty zarządzania kryzysowego)

⁹ Procedury i instrukcje Działania Dyżurnego Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (złącznik do Regulaminu Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego) z 7 października 2024 r.

¹⁰ Centralna Aplikacja Raportująca (CAR) to funkcjonujący od 2013 r. system raportowania o zagrożeniach używany przez służby i instytucje odpowiedzialne za zarządzanie kryzysowe na terytorium Polski.

¹¹ Formy raportu dobowego i miesięcznego były ustalane i zatwierdzane w drodze kontaktów roboczych z Dyrektorem WBiZK.

¹² System zapewnia możliwość wysyłki maili, sms-ów i komunikatów głosowych do wybranych osób.

i dla ogółu ludności w: Regionalnym Systemie Ostrzegania (dalej: RSO), Alercie RCB, systemie Blue Alert, serwisie www i mediach społecznościowych prowadzonych przez Biuro Prasowe Wojewody Pomorskiego, komunikaty i ostrzeżenia przy użyciu syren Wojewódzkiego Systemu Alarmowania i Ostrzeżenia Ludności;

Przepływ informacji pomiędzy: WCZK, Powiatowymi Centrami Zarządzania Kryzysowego (dalej: PCZK), Strażą Pożarną, inspekcjami i innymi podmiotami realizującymi zadania na rzecz bezpieczeństwa, odbywał się za pomocą wszystkich dostępnych środków łączności będących na wyposażeniu WCZK, tj. najczęściej: systemu łączności radiowej, systemu łączności przewodowej, systemu łączności komórkowej, systemu łączności TETRA¹³, łączność satelitarna, łączność elektroniczną (mail, Blue Alert, system SI PROMIEN¹⁴). Stanowiły one skuteczne narzędzie do raportowania pomiędzy służbami. System Blue Alert był narzędziem wykorzystywanym przez Dyżurnego WCZK jako narzędzie komunikacji (pozwalał na wysyłanie wiadomości tekstowych lub głosowych do wybranych osób funkcyjnych lub przedstawicieli straży, służb i inspekcji). Dyrektor WBiZK wskazał na brak rozwiązań informatycznych, umożliwiających dwustronną komunikację i wymianę raportów pomiędzy WCZK, a strażami, służbami i inspekcjami realizującymi zadania na rzecz bezpieczeństwa.

- d) odnotowywanie rzetelnych danych dotyczących zgłoszeń o zdarzeniach, zagrożeniach, sytuacjach niepożądanych w prowadzonych rejestrach oraz sporządzanych przez WCZK raportach. NIK zwróciła się¹⁵ do 21 samorządów oraz Polskiego Związku Wędkarzy Okręg Gdańsk z prośbą o podanie informacji na temat przekazanych służbom Wojewody Pomorskiego zgłoszeń o niepożądanych zdarzeniach, zagrożeniach, sytuacjach kryzysowych związanych z jakością wód powierzchniowych płynących. Wszystkie zgłoszenia wykazane przez samorządy i Polski Związek Wędkarzy Okręg Gdańsk zostały potwierdzone w raportach dobowych.

(akta kontroli str. 42-56, 163-168, 180-181, 194-207, 209-211, 431-526, 543-562, 779-798)

4. W okresie objętym kontrolą obowiązywały dwa zarządzenia Wojewody w sprawie powołania WZZK i jedno zmieniające¹⁶. Wojewoda Pomorski zapewnił prawidłową i rzetelną organizację i realizację zadań WZZK, tj.:

¹³ TETRA (Terrestrial Trunked Radio) to europejski, otwarty standard cyfrowej radiokomunikacji dyspozytorskiej,

¹⁴ system informatyczny przeznaczony do oceny sytuacji skażeń, ostrzegania i alarmowania wojsk w ramach Polskiego Systemu Wykrywania Skażeń Sił Zbrojnych RP.

¹⁵ w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f oraz art. 40 ust. 7 ustawy o NIK

¹⁶ Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 16 grudnia 2022 roku w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 26 stycznia 2024 r. w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego, Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 24 lipca 2024 r. zmieniające zarządzenie w sprawie powołania Wojewódzkiego Zespołu Zarządzania Kryzysowego

- a) Skład WZZK, z podziałem na członków stałych, niestałych i doraźnie powoływanych, zadania, organizację, siedzibę oraz tryb pracy zespołu wojewódzkiego określał regulamin stanowiący załącznik do zarządzenia Wojewody Pomorskiego. Zgodnie z zarządzeniami w skład WZZK wchodziło 34 stałych członków, a w zarządzeniu zmieniającym – 36 członków. Zadania Zespołu oraz jego skład były zgodne z zapisami art. 14 ust. 8-12 ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Skład zespołu na dzień kontroli był aktualny (nie wystąpiły przypadki, by w zarządzeniach wymieniono organy/instytucje/podmioty już nieistniejące lub osoby już niepracujące).
- b) od 1 lipca 2023 r. do 30 października 2025 r. odbyło się dziewięć posiedzeń WZZK. W posiedzeniach zespołu uczestniczyły osoby wskazane w zarządzeniach. Żadne posiedzenie nie dotyczyło zagrożeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących. Ostatnie posiedzenie dotyczące tego typu zagrożeń odbyło się 24 sierpnia 2022 r. i było poświęcone zanieczyszczeniu i niedotlenieniu cieków wodnych na terenie województwa pomorskiego. Spotkanie miało charakter koordynacyjny i miało na celu prewencyjne wypracowanie sposobów i zasad współdziałania służb zaangażowanych w zapobieganie i usuwanie skutków zdarzeń związanych z zanieczyszczeniem cieków wodnych. Dodatkowo, jak wyjaśnił Dyrektor WBiZK, pracownicy WBiZK brali udział w posiedzeniach komitetów konsultacyjnych Dorzecza Odry oraz Dorzecza Wisły, na których poruszany był temat katastrofy, zakwitu złotej algi, przyczyn, skutków i możliwych sposobów zapobiegania tego rodzaju zdarzeniom. Od 2023 r. GIOŚ przysyłał do PUW raporty i informacje dotyczące monitoringu obecności złotej algi w Wiśle. Do PUW, w tym do WCZK nie wpłynęły informacje dotyczące zagrożeń związanych z zasoleniem Wisły.
- c) WZZK nie zidentyfikował zagrożeń na terenie województwa pomorskiego związanych z jakością wód powierzchniowych płynących. Nie formułował w związku z tym wniosków i propozycji dotyczących zapobiegania i przeciwdziałania zagrożeniom związanym z jakością wód powierzchniowych płynących o charakterze środowiskowym. Wojewoda Pomorska wyjaśniła, że do PUW regularnie przekazywane były wyniki monitoringu stanu wód prowadzone przez WIOŚ i GIOŚ, a także inne informacje w tym zakresie. Na ich podstawie możliwa była ocena poziomu ryzyka wystąpienia zagrożenia, a analizy tych instytucji nie wskazywały na realne ryzyko powtórzenia się sytuacji z Odry na terenie województwa pomorskiego.
- d) WZZK zaopiniował projekt WPZK 15 lutego 2024 r.

(akta kontroli str. 591-626)

5. Wojewoda Pomorski terminowo przygotował raport częściowy służący opracowaniu Raportu o zagrożeniach bezpieczeństwa narodowego, tj. wywiązał się z obowiązku art. 5a ustawy o zarządzaniu kryzysowym. Raport został przesłany elektronicznie 4 kwietnia 2024 r. do Dyrektora RCB¹⁷. W tym samym

¹⁷ znak pisma: BZK-V.6330.7.2024.AŁ

dniu papierowy egzemplarz raportu cząstkowego wraz z płytą CD został przesłany w formie tradycyjnej na adres RCB¹⁸.

W raporcie cząstkowym nie wyodrębniono zagrożeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących.

Dyrektor RCB 9 kwietnia 2024 r. zgłosił zastrzeżenia i uwagi co do stopnia szczegółowości i zakresu części Raportu oraz wskazał na konieczność uzupełnienia raportu cząstkowego. Uwagi dotyczyły konieczności dokonania zmian /korekt wartości ryzyka w niektórych zagrożeniach oraz uzupełnienia zagrożenia „skażeniem chemicznym na lądzie”, poprzez dodanie scenariusza dotyczącego skażenia środowiska wodnego wynikającego z obecności w wodach śródlądowych substancji chemicznych, mikroorganizmów oraz organizmów roślinnych i zwierzęcych mogących pogorszyć stan ekosystemów wodnych i od wód zależnych (zanieczyszczenie wód powierzchniowych). PUW uwzględnił wszystkie uwagi RCB.

(akta kontroli str. 169-174, 208, 212-214, 215-223, 563-579, 682-696)

6. WPZK województwa pomorskiego zostały zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji: 15 marca 2022 r. i 30 kwietnia 2024 r.

Zgodnie z art. 5 ust. 3 ustawy o zarządzaniu kryzysowym plany zarządzania kryzysowego (w tym WPZK) podlegają systematycznej aktualizacji, a cykl planowania nie może być dłuższy niż dwa lata.

W okresie objętym kontrolą Wojewoda Pomorski, zgodnie z dwuletnim cyklem planowania, zatwierdził 15 lutego 2024 r. WPZK i przekazał go 4 marca 2024 r.¹⁹ celem przedłożenia do zatwierdzenia Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (dalej: MSWiA) zgłosiło siedem uwag do WPZK z 2024 r. Dwie uwagi związane z zagrożeniem skażeniem chemicznym nie zostały uwzględnione przez Wojewodę Pomorskiego:

- uwaga MSWiA: zgodnie z Zarządzeniem nr 16 Ministra SWiA z dnia 20 kwietnia 2017 r. w sprawie wytycznych do wojewódzkich planów zarządzania kryzysowego, w siatce bezpieczeństwa wszystkie zagrożenia w każdej z czterech faz zarządzania kryzysowego powinny mieć wskazaną jedną instytucję wiodącą. W związku z powyższym proponuje się ponownie przeanalizować siatkę bezpieczeństwa, ponieważ w kilku zagrożeniach ujętych w Planie, wyznaczone są dwa podmioty wiodące. Przyczyna nieuwzględnienia uwagi przez Wojewodę Pomorskiego: w niektórych zagrożeniach, np. zagrożenia terrorystyczne, pożar wielkopowierzchniowy, skażenie chemiczne na morzu, Wojewoda nie posiada kompetencji ani zasobów by jako jedyny podmiot pełnić funkcję wiodącą;

- uwaga MSWiA: w zakresie zagrożenia skażenie chemiczne na lądzie i morzu, w tej części dokumentu ocena ryzyka została przedstawiona wspólnie dla skażenia chemicznego na lądzie i skażenia chemicznego na morzu, co jest niezgodne z matrycą ryzyka, gdzie przedstawiono te zagrożenia osobno. Niezgodność dotyczy kategorii skutki, co w konsekwencji wymaga innych

¹⁸ Znak pisma; BZK-V.6330.7.2024.Ał

¹⁹ Przesyłka z 4 marca 2024 r. została odebrana 5 marca 2024 r. przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

działań. Przyczyna nieuwzględnienia uwagi przez Wojewodę Pomorskiego: w KPZK z 3 marca 2022 r. ocena ryzyka została przedstawiona wspólnie.

Wnioski i zastrzeżenia MSWiA zostały omówione w trybie roboczym 28 maja 2024 r. i zrealizowane przez Wojewodę Pomorskiego.

Minister SWiA nie zgłaszał dalszych uwag do WPZK i zatwierdził WPZK 45 dni po terminie wynikającym z regulacji prawnej²⁰.

Dyrektor WBiZK nie wskazał trudności w terminowym opracowaniu aktualizacji WPZK. Wszystkie podmioty współdziałające przy opracowaniu WPZK z 2024 r. uzgodniły WPZK terminowo. PUW wystąpił plan do zatwierdzenia na 10 dni przed upływem dwuletniego cyklu planowania.

29 maja 2024 r. Wojewoda Pomorski poinformował Dyrektora RCB o zmianie/korektach ryzyk w WPZK w części zagrożeń, w tym m.in. w odniesieniu do zagrożenia dla środowiska wodnego wynikającego z obecności w wodach śródlądowych substancji chemicznych, mikroorganizmów oraz organizmów roślinnych i zwierzęcych mogących pogorszyć stan ekosystemów wodnych i od wód zależnych (zanieczyszczenie wód powierzchniowych), które ujęto jako jeden ze scenariuszy „skażenia chemicznego na lądzie”.

W WPZK moduły zadaniowe wojewody pomorskiego opracowano zgodnie z katalogiem XXXIV – Zadania Wojewody. Zadanie główne w Module Wojewody to: Kierowanie i koordynowanie działaniami wszystkich organów administracji rządowej i samorządowej funkcjonujących na terenie województwa w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludzi, ich mienia i środowiska. Szczegółowe zadania obejmowały m.in.: 1. Pozyskiwanie, analizowanie i przekazywanie informacji o sytuacji na terenie województwa (zgodnie z SPO-12 KPZK). 2. Zwoływanie posiedzenia WZZK. 3. Uruchamianie i monitorowanie realizacji zadań zawartych w wojewódzkim planie zarządzania kryzysowego (WPZK) oraz - stosownie do rodzaju zagrożenia - innych planach, 4. Zorganizowanie współdziałania wszystkich organów administracji rządowej i samorządowej w województwie oraz kierowanie ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska naturalnego, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich oraz zwalczania i usuwania skutków zdarzeń, w tym pomocy społecznej poszkodowanym. 5. Uruchomienie systemu ostrzegania i alarmowania ludności o zagrożeniu na terenie województwa oraz personelu własnego urzędu. 6. Zorganizowanie procesu komunikacji społecznej (zgodnie z SPO-3 KPZK). 7. Zorganizowanie systemu informowania o ofiarach sytuacji kryzysowej. 8. Zorganizowanie systemu wsparcia psychologicznego dla ofiar sytuacji kryzysowej. 9. Wprowadzenie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii na obszarze województwa i nadzór nad realizacją zadań wynikających z tego stanu. 10. Wnioskowanie o użycie pododdziałów lub oddziałów Sił Zbrojnych RP do wsparcia działań w sytuacji kryzysowej na terenie województwa. 11. Wnioskowanie do Rady Ministrów o wprowadzenie stanu klęski żywiołowej. 12. Wnioskowanie do właściwego organu o dodatkowe środki finansowe na potrzeby reagowania/odbudowy podmiotów zaangażowanych w sytuacji kryzysowej (w trybie określonym w SPO-2). 13. Wprowadzenie

²⁰ Termin minął 16 marca 2024 r.

obowiązku świadczeń osobistych i rzeczowych w warunkach obowiązującego stanu klęski żywiołowej (art. 22 ustawy o stanie klęski żywiołowej²¹). 14. Wprowadzenie ograniczeń wolności i praw człowieka i obywatela w zakresie wynikającym z postanowień art. 21 ustawy o stanie wyjątkowym²², jeżeli stan wyjątkowy wprowadzono na terenie jednego województwa.

W WPZK dla zagrożenia „skażenie chemiczne na lądzie” przewidziano działanie 12 podmiotów²³. W fazie reagowania wszystkie 12 podmiotów miały za zadanie działać wg planów/procedur i innych wewnętrznych dokumentów planistycznych. Nie wyodrębniono konkretnych podmiotów i działań związanych z reagowaniem na zagrożenia związane z jakością wód powierzchniowych płynących.

4 sierpnia 2025 r. Rada Ministrów przyjęła aktualizację KPZK i wprowadziła wprost zagrożenie związane z jakością wód powierzchniowych. Aktualizacja ta zbiegła się z działaniami WBiZK związanymi z zakończeniem dwuletniego cyklu planowania, którego emanacją będzie aktualizacja WPZK. W dniu 16 września 2025 r. do wszystkich podmiotów z siatki bezpieczeństwa WPZK, skierowano informację o działaniach w zakresie aktualizacji Planu. W piśmie zawarto prośbę o przysłanie ewentualnych uwag i propozycji zmian do Planu. W dniu 7 listopada 2025 r. Dyrektor WBiZK zatwierdził matrycę ryzyka wynikającą z oceny ryzyka zagrożeń mogących spowodować wystąpienie sytuacji kryzysowej na obszarze województwa pomorskiego. Zagrożenie zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych zakwalifikowano jako „Możliwe” w zakresie prawdopodobieństwa oraz „Średnie” w zakresie skutków dla bezpieczeństwa województwa. Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że w kolejnych etapach prac PUW skieruje pismo do jednostek samorządu terytorialnego z prośbą o uwagi do WPZK oraz określenia zagrożeń lokalnych, które powinny zostać w nim ujęte.

Proces i zasady aktualizacji WPZK z 2022 r. i WPZK z 2024 r. nie był formalnie uregulowany i finalnie prowadziły do przedłożenia Ministrowi SWiA do zatwierdzenia WPZK z zachowaniem dwuletniego cyklu planowania. W ramach tych działań, Wojewoda występował z pismem do kierowników jednostek administracji /innych podmiotów/ o przedstawianie pisemnych propozycji zapisów w WPZK, uwag, spostrzeżeń, które zdaniem poszczególnych uczestników faz zarządzania kryzysowego, powinny zostać ujęte w Planie. Następnie po opracowaniu, WPZK był uzgadniany z kierownikami jednostek organizacyjnych, w zakresie ich dotyczącym, zgodnie z art. 5 ust. 5 ustawy o zarządzaniu kryzysowym.

W Siatce Bezpieczeństwa w WPZK Wojewoda Pomorski był instytucją wiodącą w zagrożeniu „skażenie chemiczne na lądzie”. Wojewoda wyjaśniła, że określała zadania do realizacji tylko w fazie zapobiegania i przygotowania. W fazie

²¹ Ustawa z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2025 r. poz. 112).

²² Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1928).

²³ Marszałek Województwa Pomorskiego, Komendant Wojewódzki Policji, Pomorski Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, Pomorski Wojewódzki Lekarz Weterynarii, Pomorski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny, Pomorski Wojewódzki Konserwator Zabytków, Pomorski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny, Komendant Morskiego Oddziału Straży Granicznej, Dowódca 7 Pomorskiej Brygady Obrony Terytorialnej, Dyrektor Głównej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad w Gdańsku, Naczelnik Ekspozytury Zarządzania RK w Gdańsku/Dyrektor Zakładu Linii Kolejowych w Gdyni i Starostowie/Prezydenci Miast n.p.p.

reagowania poszczególne podmioty prowadzą działania na podstawie opracowanych przez siebie dokumentów, niepodlegających zatwierdzeniu przez wojewodę. Po zatwierdzeniu Planu przez MSWiA, do podmiotów z siatki bezpieczeństwa, kierowane było pismo informujące o konieczności wykonania przez kierowników jednostek organizacyjnych, własnych modułów zadaniowych, procedur harmonogramów, które zapewnią im realizację zadań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej.

WPZK z 2022 r. i WPZK z 2024 r. zostały uzgodnione z wiodącymi jednostkami organizacyjnymi w regionie województwa pomorskiego, co potwierdzono podpisami i pieczęciami na kartach uzgodnień.

Działając zgodnie z art. 14 ust. 8 pkt 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym, WZZK zaopiniował WPZK. Zgodnie z Rocznym planem pracy WZZK na 2023 r. posiedzenie WZZK planowano pierwotnie na 28 grudnia 2023 r., zrezygnowano jednak z tego terminu i posiedzenie WZZK zakończone wydaniem opinii do WPZK, zorganizowano w trybie doraźnym w dniu 15 lutego 2024 r. Opinia do WZZK była elementem WPZK. WZZK nie miał uwag do WPZK, w tym do nie wskazania w nim aktualnych planów postępowania na wypadek zagrożeń charakterystycznych dla województwa, opracowanych przez podmioty wskazane w siatce zagrożeń, o czym mowa w pkt 8 wystąpienia pokontrolnego. Pomimo braków, MSWiA zatwierdził WPZK bez uwag.

W części A WPZK wskazane przyczyny tego zagrożenia były następujące:

- awaria w zakładach produkujących i magazynujących niebezpieczne substancje chemiczne spowodowana błędem ludzkim, błędem technicznym, brakiem nadzoru, wypadkiem, niskim stanem jakościowym systemów zabezpieczenia techniczno-organizacyjnego, rozszczelnieniem zbiornika lub instalacji z toksyczną substancją, nieprzestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych, katastrofą naturalną, zdarzeniem o charakterze terrorystycznym lub pośrednio przez niewłaściwą oceną ryzyka technicznego, wybuchowo-pożarowego i procesowego;
- katastrofa podczas transportu niebezpiecznych substancji chemicznych spowodowana błędem ludzkim, występowaniem niekorzystnych warunków meteorologicznych, złym zabezpieczeniem lub złym stanem dróg - nawierzchni, wysokim stopniem zużycia technicznego pojazdów, statków lub taboru kolejowego, usterkami infrastruktury kolejowej.
- wypadek żegludowy w żegludzie śródlądowej (zatonienie statku; zderzenie się statków; zdarzenie związane z ruchem lub postojem statku; spowodowanie przez statek poważnej awarii w rozumieniu przepisów Prawa ochrony środowiska; uszkodzenie przez statek budowli lub urządzeń hydrotechnicznych albo budowli lub linii przesyłowych krzyżujących się z drogą wodną; uszkodzenie statku w wyniku najechania na mieliznę lub przeszkodę podwodną, budowlę lub urządzenie hydrotechniczne albo budowlę lub linię przesyłową krzyżującą się z drogą wodną; pożar lub wybuch na statku; zgubienie przez statek części ładunku, powodujących zagrożenie dla bezpieczeństwa przepływających statków);
- katastrofa morska spowodowana błędem ludzkim (załogi statku lub służb morskich), awarią techniczną, występowaniem niekorzystnych warunków meteorologicznych (mgła, zalodzenie, sztorm);

- incydent morski, incydent zanieczyszczenia, zanieczyszczenie eksploatacyjne;
- uwolnienie bojowych środków trujących z zatopionych składowisk broni chemicznej, spowodowane m.in. procesem korozji pojemników;
- uwolnienie paliwa z zatopionych w polskich obszarach morskich wraków;
- awaria rurociągów transportowych spowodowana błędem ludzkim, błędem inżynierskim, osłabieniem wytrzymałości materiału;
- nielegalne miejsca przetwarzania odpadów (m.in. odzyskiwania surowców wtórnych, unieszkodliwiania odpadów np. poprzez spalanie lub składowanie);
- brak realizacji analiz zagrożeń i oceny ryzyka procesowo - technicznego wobec istniejących obiektów oraz w procesie ich modernizacji lub budowy nowych, począwszy od etapu projektowania.

Wśród przyczyn zagrożenia „skażenie chemiczne na lądzie” nie wskazano zagrożenia dla środowiska wodnego wynikającego z obecności w wodach śródlądowych substancji chemicznych, mikroorganizmów oraz organizmów roślinnych i zwierzęcych mogących pogorszyć stan ekosystemów wodnych i od wód zależnych (zanieczyszczenie wód powierzchniowych), które ujęto jako jeden ze scenariuszy „skażenia chemicznego na lądzie”.

WPZK z 2022 r. zagrożenia związane z jakością wód powierzchniowych płynących, uwzględnione zostały w opisie i ocenie zagrożenia „skażenie chemiczne na lądzie”. Dyrektor WBiZK wyjaśnił – podobnie jak w powyższych wyjaśnieniach - że, za podstawę działań przyjęto formułę z KPZK, określającą skażenie chemiczne jako zanieczyszczenie środowiska naturalnego oraz przedmiotów i budowli substancjami szkodliwymi dla ludzi zwierząt i roślin, które może być spowodowane celowo albo poprzez błąd ludzki lub zawodne systemy techniczno-organizacyjne zabezpieczające systemy użytkowania substancji niebezpiecznych. MSWiA zatwierdziło w marcu 2022 r. WPZK bez uwag w zakresie objętym badaniem.

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że w procesie aktualizacji WPZK z 2024 r. zagrożenia związane z jakością wód powierzchniowych płynących, zostały uwzględnione w opisie i ocenie zagrożenia „skażenie chemiczne na lądzie”. Za podstawę przyjęto formułę z KPZK, określającą skażenie chemiczne jako zanieczyszczenie środowiska naturalnego oraz podmiotów i budowli substancjami szkodliwymi dla ludzi, zwierząt i roślin, które może być spowodowane celowo albo poprzez błąd ludzki lub zawodne systemy techniczno-organizacyjne zabezpieczające system użytkowania substancji niebezpiecznych. MSWiA zatwierdziło WPZK z 2024 r. bez uwag w tym zakresie.

Podmioty odpowiedzialne to m.in.:

1. Pomorski Komendant Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej (występowanie zdarzeń pożarów i miejscowych zagrożeń, w których występują zagrożenia chemiczne);
2. Naczelnik Ekspozytury Zarządzania Ruchem Kolejowym PKP PLK SA w Gdańsku, Komendant Regionu SOK Gdańsk, Komendant SOK PKP SKM w Trójmieście (m.in. awarie techniczne i katastrofy naturalne);

3. Dyrektor Urzędu Żeglugi Śródlądowej w Gdańsku (bezpieczeństwo żeglugi na śródlądowych drogach wodnych, w tym zdarzenia związane z przewozem materiałów niebezpiecznych);
4. Dowódca 7 Pomorskiej Brygady Obrony Terytorialnej (zagrożenia niemilitarne: użycie broni masowego rażenia, uwolnienie środków promieniotwórczych, chemicznych i biologicznych)²⁴.

(akta kontroli str. 117-163, 175-179, 186-188, 527-541)

7. W okresie objętym kontrolą (do 23 października 2025 r.) Wojewoda Pomorski zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 2) lit. a) ustawy o zarządzeniu kryzysowym wydała zalecenia²⁵ do PPZK w oparciu o analizę zagrożeń w poszczególnych powiatach i miastach na prawach powiatu.

18 z 20 PPZK zostało zatwierdzonych zgodnie z art. 14 ust. 2 pkt 2 lit. b) ustawy o zarządzeniu kryzysowym. Dwa PPZK nie zostały zatwierdzone pomimo upływu dwuletniego cyklu planowania, z tego:

- jeden był na etapie oceny zgodności opracowanego planu z zaleceniami oraz oceny jego wartości merytorycznej,
- jeden został przedłożony 4 listopada 2025 r. do zatwierdzenia i oceniony pod względem merytorycznym i zgodności z zaleceniami, będzie zatwierdzony po przedłożeniu do zatwierdzenia w wersji papierowej.

W terminie wynikającym z art. 5 ust. 3 ustawy o zarządzeniu kryzysowym, zatwierdzono dwa PPZK (jeden i cztery dni od przedłożenia PUW). 16 PPZK zatwierdzono po tym terminie, w tym jeden z powodu opieszałości w realizacji zadania określonego w art. 14 ust. 2 pkt 2 lit. b) ustawy o zarządzaniu kryzysowym, tj. zatwierdzania PPZK, a w przypadku innego opieszałość w realizacji zadania dodatkowo opóźniła naruszony termin, co opisano szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. W przypadku jednego PPZK niemożliwe było ustalenie daty zatwierdzenia poprzedniego PPZK i Wojewoda Pomorski nie podjął skutecznych działań w celu wyegzekwowania obowiązku przedłożenia przez Starostwo Powiatowe PPZK, co było działaniem nierzetelnym i opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

14 PPZK zostało przedłożonych Wojewodzie: cztery w 2023 r., cztery w 2024 r. i sześć w 2025 r. w terminie od 25 do 240 dni od upływu dwuletniego cyklu planowania i zatwierdzonych: 12 PZK w ciągu od jednego do dziewięciu dni od dnia złożenia, jeden PZK – 16 dni, jeden PZK – 84 dni.

Wojewoda Pomorski wyjaśniła, że była na bieżąco informowana o problemach związanych z terminowym opracowywaniem i przedkładaniem do zatwierdzenia PPZK oraz zachowywaniem dwuletniego cyklu planowania. Reakcją na powyższe informacje, były polecenia nakazujące przesłanie do starostów pism informacyjno - przypominających o obowiązku opracowywania i przedkładania do zatwierdzenia planów, w tym także zachowania dwuletniego cyklu planowania. Problematyka oraz procedury aktualizacji planu, na polecenia

²⁴ W WPZK z 2022 r. podmiotem odpowiedzialnym był również Główny Inspektor Ochrony Środowiska

²⁵ Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 4 czerwca 2024 r. w sprawie wydania zaleceń do opracowania powiatowych/miejskich planów zarządzania kryzysowego i

Wojewody Pomorskiego, w szczególowy sposób były omówione w ramach szkolenia kierowników (szefów, naczelników) komórek organizacyjnych starostw dedykowanych do zarządzania kryzysowego. Ponadto, zadania w zakresie terminowego przekładania PZK do zatwierdzenia, zostały ujęte w Wytycznych Wojewody Pomorskiego do działalności w zakresie zarządzania kryzysowego w województwie pomorskim w 2025 roku oraz w latach poprzednich, które zostały wprowadzone w formie Zarządzenia Wojewody²⁶. Działania podjęte przez Wojewodę, Dyrektora WBiZK oraz poszczególnych starostów, przyniosły według wyjaśnień Wojewody założone efekty, co przełożyło się na terminowość przedkładania do zatwierdzenia Planów, jakość opracowanych dokumentów oraz zgodność z Zaleceniami do PPZK. Opóźnienia w terminowym przedkładaniu Wojewodzie Planu do zatwierdzenia, nie były działaniami powtarzającymi się, o których mowa w art. 83 ust. 2 ustawy o samorządzie powiatowym²⁷, w odniesieniu do jednego Zarządu Powiatu a dotyczyły różnych jednostek. Nie wystąpiły zatem przesłanki do podjęcia działań wzywających radę powiatu do zastosowania niezbędnych środków. Pisma Wojewody kierowane były do Starosty, który jest przewodniczącym zarządu powiatu, organem wykonawczym rady powiatu. Również nieuprawnionym jest stwierdzenie, iż podejmowane przez Starostów działania nie rokowały nadziei na szybką poprawę i przedłużały brak skuteczności w wykonywaniu zadań publicznych przez organy powiatu. Biorąc powyższe pod uwagę, Wojewoda Pomorski nie podejmowała działań, o których mowa w art. 84 ustawy o samorządzie powiatowym.

W wytycznych do działalności w zakresie zarządzania kryzysowego Wojewoda Pomorski wskazała przedsięwzięcia w zakresie zarządzania kryzysowego konieczne do realizacji w jednostkach samorządu terytorialnego województwa pomorskiego oraz terminy ich realizacji.

Zalecenia do PPZK nie zawierały odniesienia do zagrożeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących, w tym o charakterze środowiskowym. Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że zagrożenie te oceniano i opisywano w ramach zagrożenia „skażeniem chemicznym na lądzie”. Wszystkie zalecenia zostały zrealizowane.

Wojewoda Pomorski wyjaśniła, że w procesie opracowania Zaleceń Wojewody do powiatowych/miejskich planów zarządzania kryzysowego, 29 kwietnia 2024 r. skierowała pismo do Starostów, Prezydentów Miast o przesłanie wykazu potencjalnych zagrożeń nieuwjętych w WPZK. W odpowiedzi żadne z jednostek samorządu terytorialnego nie uwzględniło zagrożenia dla środowiska wodnego wynikającego z obecności w wodach śródlądowych substancji chemicznych, mikroorganizmów oraz organizmów roślinnych i zwierzęcych mogących pogorszyć stan ekosystemów wodnych i od wód zależnych.

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że spójność PPZK z WPZK zapewniono poprzez

²⁶ Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 5 grudnia 2024 r. w sprawie realizacji przedsięwzięć w zakresie zarządzania kryzysowego w województwie pomorskim w 2025 roku
Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 3 stycznia 2024 r. w sprawie realizacji przedsięwzięć w zakresie zarządzania kryzysowego w województwie pomorskim w 2024 roku
Zarządzenie Wojewody Pomorskiego z dnia 6 grudnia 2022 r. w sprawie realizacji przedsięwzięć w zakresie zarządzania kryzysowego w województwie pomorskim w 2023 roku

²⁷ Ustawa z 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym Dz.U. z 2024 r. poz. 107

uwzględnienie zagrożenia „skażenie chemiczne na lądzie”, którego skutki mogą spowodować skażenie wód powierzchniowych płynących.

(akta kontroli str. 7-24, 182-185, 402-414, 420-427, 580-626)

8. Prace dotyczące aktualizacji WPZK zostały przeprowadzone w PUW w okresie: listopad 2023 r. – styczeń 2024 r. Mając na uwadze zapewnienie spójności z Krajowym Planem Zarządzania Kryzysowego, ocena i analiza ryzyka, które wynikały z zagrożenia zanieczyszczeniem wód powierzchniowych i podziemnych, została przeprowadzana w ramach zagrożenia „skażenie chemiczne na lądzie”.

W WPZK obowiązujących w okresie objętym kontrolą nie zawarto, „Procedur realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego” określonych w art. 5 ust. 2 pkt 3 lit. a) ustawy o zarządzaniu kryzysowym w sposób określony w Załączniku do wytycznych MSWiA poprzez przedstawienie procedur, odnośników lub wyciągów z procedur działania w sytuacjach kryzysowych poszczególnych służb, straży i inspekcji realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 195-198, 224-281, 627-681)

9. W latach 2023 (II półrocze) – 2025 (do 15 października) w PUW nie opracowywano innych niż WPZK regulacji/procedur odnoszących się do zagrożeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących, w szczególności o charakterze środowiskowym (ekologicznym). Opracowany przez Międzyresortowy Zespół ds. Odry Katalog rekomendacji i działań kryzysowych w zakresie przeciwdziałania toksycznym zakwitom złotej algi, nie wpłynął do PUW w Gdańsku.

Wojewoda Pomorski wyjaśniła, że zgodnie z procedurą opracowywania WPZK, podmioty uczestniczące w fazie reagowania opracowują własne procedury działania (Moduły zadaniowe), co do których nie istnieje obowiązek zatwierdzania ich przez wojewodę. Procedur tych nie włączono do WPZK, tj. nie zostały zatwierdzone przez Wojewodę i MSWiA..

Jak wyjaśniła Wojewoda Pomorski, doświadczenia związane z katastrofą ekologiczną na Odrze oraz procedury i wytyczne opracowywane przez Międzyresortowy Zespół ds. Odry wykorzystywane były przez podmioty dedykowane do ochrony środowiska na obszarze województwa pomorskiego.

Jak wyjaśnił Dyrektor WBiZK do PUW regularnie przekazywane były wyniki monitoringu stanu wód prowadzone przez WIOŚ oraz GIOŚ, a także inne informacje w tym zakresie. Na ich podstawie możliwa była ocena poziomu zagrożenia wystąpienia sytuacji analogicznej jak miała miejsce na Odrze. Analizy prowadzone przez GIOŚ i WIOŚ nie wskazywały na realne ryzyko powtórzenia się sytuacji z Odry na terenie województwa pomorskiego. Analizy sytuacji były prowadzone na bieżąco przez właściwego pracownika. W przypadku, kiedy przesłane wyniki badań nie wskazywały na zagrożenie, nie były prowadzone dalsze czynności (nie sporządzano żadnej dokumentacji).

(akta kontroli str. 189-191)

10. W okresie objętym kontrolą (do 11 sierpnia) w WCZK zidentyfikowano siedem (dwa w 2023 r., trzy w 2024 r., dwa w 2025 r.) zdarzeń związanych z jakością wód powierzchniowych płynących, spośród których:

- jedno dotyczyło odprowadzania wód opadowych i roztopowych z terenu zakładu do rzeki Słupi bez zgody wodnoprawnej;
- dwa dotyczyły wprowadzania ścieków z naruszeniem warunków zgody wodnoprawnej: niedostatecznie oczyszczonych do rzeki Bolszewki i z przekroczeniem jednego wskaźnika zanieczyszczeń do rzeki Pilicy;
- cztery dotyczyły: pojawienia się glonów w Potoku Chylońskim powodujących mętny kolor wody, zabrudzenia wody w rzece Hełst, spowodowanego wysokim poziomem wody i zbieraniem czarnoziemu z poboczy i pobliskich pól, awarii przemysłowej spowodowanej wyciekami oleju hydraulicznego i przedostaniem się do rzeki Raduni w ilości ok. 50 litrów, odprowadzania nieczystości w sposób powierzchniowy z terenu placu do rzeki Gościnnia.

WCZK w związku ze zdarzeniami nie uruchomił procedur z zakresu zarządzania kryzysowego. Działania identyfikujące zagrożenie i eliminujące skutki zdarzenia zostały podjęte przez m.in. WIOŚ, PSSE, PSP zanim WCZK otrzymał informację o zdarzeniu.

Zastępca Dyrektora WBiZK wyjaśnił, że wszystkie zdarzenia miały charakter lokalny i mogły zostać skutecznie opanowane przez służby, inspekcje i straże działające w ramach właściwego powiatu.

(akta kontroli str. 282-293)

11. W okresie objętym kontrolą obszar zarządzania kryzysowego nie był objęty kontrolą wewnętrzną i audytem.

Zastępca Kierownika Oddziału Kontroli wyjaśniła, że przedmiot kontroli wewnętrznych typowany był na podstawie priorytetów kierownictwa w związku z ryzykiem wystąpienia nieprawidłowości. Nie było możliwości skontrolowania wszystkich komórek organizacyjnych PUW w całym zakresie ich działania.

Audytor wewnętrzny wyjaśnił, że nie realizowano zadania w zakresie zarządzania kryzysowego z uwagi na rezultaty przeprowadzonej analizy ryzyka do planu audytu na dany rok.

W planie audytu wewnętrznego na 2025 r. ujęto zadanie zapewniające w obszarze: Bezpieczeństwo i zarządzanie kryzysowe, podobszar: Zarządzanie i planowanie cywilne - kryzysowe. Poziom ryzyka w obszarze na etapie planowania określono jako średni. Realizacja zadania przewidziana jest na czwarty kwartał.

(akta kontroli str. 294-335)

12. Na podstawie przeprowadzonego w trakcie kontroli epizodu praktycznego realizowanego metodą treningu decyzyjnego, opartego o symulowane zdarzenia występujące na terenie czterech powiatów i objawiające się masowym śnięciem ryb o narastającej skali, dokonano sprawdzenia zdolności reagowania na informacje o zagrożeniu związanym z jakością wód powierzchniowych płynących. Przyjęto i przekazano Wojewodzie m.in. następujące założenia

epizodu praktycznego:

- zdarzenia kryzysowe były sytuacjami hipotetycznymi,
- w przedsięwzięcie są włączono wyłącznie jednostki objęte kontrolą NIK,
- opis zdarzeń kryzysowych przedstawiony był w informacjach i raportach sytuacyjnych, będących jedynym źródłem danych o zdarzeniach kryzysowych, które przekazywane były do komórki zarządzania kryzysowego w PUW przez Zespół Podgrywający,
- nie należało uruchamiać faktycznie żadnych zasobów materiałowych, technicznych i operacyjnych (np. PSP, Policja) właściwych dla zarządzania kryzysowego w wymiarze praktycznym ani powiadamiać środków masowego przekazu i ludności,
- Zespół Podgrywający był w trakcie epizodu praktycznego jedynym odbiorcą wytworzonych w WCZK na potrzeby zarządzania sytuacją kryzysową i kierowanych do odbiorców zewnętrznych dokumentów (wniosków, poleceń, raportów, itp.) i Zespół Podgrywający przekazywał dokumenty otrzymane z PUW do objętych kontrolą organów administracji szczebla centralnego,
- zidentyfikowane warunki hydrometeorologiczne występujące w wodach Wisły i jej dopływów były bardzo niekorzystne; utrzymująca się od dłuższego czasu bardzo wysoka temperatura powietrza wraz z występującą suszą hydrologiczną spowodowała istotne obniżenie stanu wód, a w konsekwencji zagęszczenie zanieczyszczeń odprowadzanych do rzeki w ściekach i znaczny wzrost jej zasolenia.

W ramach ćwiczenia do WCZK napływały informacje o skażeniu wody w Wiśle występującym na terenie czterech powiatów, objawiającym się występowaniem martwych ryb i zwierząt.

Z treści opinii i sprawozdania z przeprowadzonego treningu decyzyjnego, opracowanych przez biegłego powołanego w tej kontroli przez NIK wynikało, że WCZK zapewniło przepływ informacji do wszystkich podmiotów zaangażowanych w reagowanie kryzysowe. Powiadomiono je o bieżącej sytuacji oraz skoordynowano przeprowadzanie posiedzenia WZZK w trybie hybrydowym. Ponadto otrzymywano meldunki od podległych służb informujące o podejmowanych działaniach.

W zakresie współpracy administracyjnej wydano mobilną zaporę dla powiatu kwidzyńskiego celem przechwytywania martwych ryb. Systematycznie publikowano komunikaty prasowe i informacje dotyczące sytuacji. Postawiono w stan gotowości jednostki PSP i 7BOT, a także nawiązano ścisłą współpracę z Policją oraz Strażą Miejską w celu kontroli rynków miejskich sprzedających ryby. Przekazano za pośrednictwem WKRM informacje o potencjalnych zagrożeniach zatruciami do szpitali województwa. Uzgodniono zakres możliwego wsparcia ze strony Urzędu Miasta Gdańska oraz z województwem warmińsko-mazurskim. Do działań włączono firmy utylizacyjne, które zajmują się odbiorem śniętych ryb. Wskazano na KW PSP jako jednostkę odpowiedzialną na sprawy logistyczne reagowania kryzysowego. Jednocześnie przygotowano wnioski o wsparcie działań logistycznych przez Rządową Agencję Rezerw Strategicznych. Przeprowadzono testy łączności radiowej i łączności TETRA

z powiatami nadwiślańskimi.

W trakcie epizodu praktycznego nie planowano praktycznego użycia sił i środków. Po uruchomieniu procedur reagowania kryzysowego zarządzano zmobilizowanie personelu PUW oraz służb, inspekcji i straży. Aktywowano zespoły ratownicze, służby medyczne, Policję, Straż Pożarną oraz jednostki OT. Postawiono w stan gotowości funkcjonariuszy Policji do patrolowania miejsc niebezpiecznych, ich grodzenia oraz zabezpieczenia dróg dojazdowych, a PSP aktywowała sztab koordynacyjny. Dokonano przeglądu gotowości do użycia sprzętu specjalistycznego w postaci kontenera ratownictwa ekologicznego, woderów oraz pojemników do zbierania śniętych ryb. Do monitorowania rzeki Wisły w zakresie lokalizacji potencjalnych źródeł skażenia, wykorzystano sprzęt specjalistyczny w postaci drona.

Wojewoda Pomorski i pracownicy PUW korzystali z regulacji i procedur obowiązujących w sytuacjach kryzysowych, tj.: z WPZK (część B: moduły zadaniowe Wojewody Pomorskiego i Moduły zadaniowe Starosty), regulaminów²⁸, planów i instrukcji, w tym wyciąg z dokumentu „Procedury i instrukcje” - działania dyżurnego Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku: Skażenia ekologiczne i zatrucia środowiska.

Podejmowane decyzje były ściśle powiązane z możliwościami zaangażowanych jednostek organizacyjnych, ich sił i środków. Cały proces reagowania kryzysowego odbywał się na postanowieniach Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego i w zgodzie z algorytmem reagowania.

W trakcie treningu decyzyjnego w ramach symulowanej sytuacji kryzysowej WCZK rozsyłało otrzymywane raporty sytuacyjne i doraźne z powiatów w niezmienionej formie do podmiotów uczestniczących w reagowaniu kryzysowym oraz do RCB, co nie było zgodne z procedurą „Obieg informacji pomiędzy organami i strukturami zarządzania kryzysowego”²⁹ i opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 42-56, 117-168, 203-207, 336-401)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wojewoda Pomorski, w obowiązujących w okresie objętym kontrolą WPZK, nie wykazał aktualnych planów postępowania na wypadek zagrożeń charakterystycznych dla województwa, opracowanych przez podmioty wskazane w siatce zagrożeń. Było to niezgodne z ust. 3 pkt 7 Załącznika do wytycznych MSWiA. W związku z powyższym, brak uwag WZZK do wadliwego w tym zakresie WPZK, NIK ocenia jako nierzetelne wykonanie obowiązku (wynikającego z art. 14 ust. 8 pkt 4 ustawy o zarządzaniu kryzysowym) tego Zespołu. Plan ten został jednak mimo tej wady zatwierdzony bez uwag przez MSWiA.

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że obowiązek zapewnienia spójności między planami zarządzania kryzysowego, a innymi planami sporządzanymi w tym zakresie

²⁸ Regulamin funkcjonowania WZZK i Regulamin Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego

²⁹ WPZK, Część B, s. 24-30.

przez właściwe organy administracji publicznej, których obowiązek wynika z odrębnych przepisów, realizowany był poprzez udział poszczególnych podmiotów Siatki bezpieczeństwa w procesie aktualizacji WPZK. W pierwszym etapie Wojewoda wystąpił z pismem do kierowników jednostek o przedstawienie pisemnych propozycji zapisów w WPZK, które powinny zostać ujęte w Planie. Następnie opracowany Plan był uzgadniany z kierownikami jednostek w zakresie ich dotyczącym. Następnie kierownicy jednostek mieli za zadanie wykonanie własnych modułów zadaniowych, procedur, harmonogramów, które zapewnią im realizację zadań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej.

Ponadto Wojewoda Pomorski wyjaśniła, że zgodnie z procedurą opracowania planów zarządzania kryzysowego, wojewoda określa zadania do realizacji tylko w fazie zapobiegania i przygotowania. W fazie reagowania poszczególne podmioty prowadzą działania na podstawie opracowanych przez siebie dokumentów, niepodlegających zatwierdzeniu przez wojewodę.

W sprawie pozytywnej opinii WPZK przez WZZK Wojewoda Pomorski wyjaśniła, że autorzy planu, w trakcie jego aktualizacji kierowali się zasadami najwyższego profesjonalizmu. Trudno było przyjąć założenie, że opracowany dokument nie zostanie zatwierdzony przez Ministra SWiA. Zdaniem Wojewody, nieuprawnionym wydaje się określenie o niekompletności opracowania tego dokumentu, co Wojewoda wspiera pozytywną opinią uzyskaną z MSWiA oraz zatwierdzeniem dokumentu przez Ministra SWiA.

Zdaniem NIK, powyższe wyjaśnienia nie usprawiedliwiają braku odesłań do planów innych organów/jednostek wymaganych przepisami.

Zgodnie z ust. 3 pkt 7 Załącznika do wytycznych MSWiA Wojewoda w obowiązujących w okresie objętym kontrolą WPZK powinien wykazać (w załączniku funkcjonalnym „Organizacja ochrony przed zagrożeniami charakterystycznymi dla obszaru województwa”) aktualne plany postępowania na wypadek zagrożeń charakterystycznych dla województwa opracowane przez podmioty wskazane w siatce zagrożeń. Ponadto w odniesieniu do „Procedur realizacji zadań z zakresu zarządzania kryzysowego” określonych w art. 5 ust. 2 pkt 3 lit. a) ustawy o zarządzaniu kryzysowym zgodnie z ust. 3 pkt 1 Załącznika do wytycznych MSWiA wskazano: „W tej części planu powinny zostać zawarte procedury, odnośniki lub wyciągi z procedur działania w sytuacjach kryzysowych poszczególnych służb, straży i inspekcji realizujących zadania z zakresu zarządzania kryzysowego.”

(akta kontroli str. 117-133, 195-198, 565-569)

2. Opieszałość w realizacji zadania określonego w art. 14 ust. 2 pkt 2 lit b) ustawy o zarządzaniu kryzysowym, tj. zatwierdzania PPZK skutkowało tym, że:

- Jeden PPZK, przedłożony na 14 dni przed upływem terminu, został zatwierdzony przez Wojewodę po 40 dniach od przedłożenia, co spowodowało przekroczenie ustawowego terminu.
- z 15 PZK przedłożonych Wojewodzie po terminie, jeden został zatwierdzony po 84 dniach, co było działaniem nierzetelnym i dodatkowo opóźniło i tak już naruszone terminy.

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że:

- to na staroście/prezydencie miasta na prawach powiatu, ciąży obowiązek zachowania dwuletniego cyklu planowania, o czym był on zawsze informowany w piśmie odsyłającym PPZK po zatwierdzeniu. Problematyka oraz procedury aktualizacji planu w szczegółowy sposób zostały omówione w ramach szkolenia kierowników (szefów, naczelników) komórek organizacyjnych starostw (równorzędnych) dedykowanych do zarządzania kryzysowego, które zostało przeprowadzone w dniu 13 stycznia 2025 r. oraz w latach minionych. Ponadto, zadania w zakresie terminowego przekładania PPZK do zatwierdzenia zostały ujęte w Wytycznych Wojewody Pomorskiego do działalności w zakresie zarządzania kryzysowego w województwie pomorskim w 2025 r. oraz w latach poprzednich, które zostały wprowadzone w formie Zarządzenia Wojewody. Do jednostek samorządu szczebla powiatu/miasta na prawach powiatu, przesyłane były pisma informujące o konieczności zachowania dwuletniego cyklu planowania oraz konieczności terminowego sporządzania PPZK;

- zasady uzgadniania i przedkładania planów do zatwierdzenia Wojewodzie określono w Zaleceniach Wojewody Pomorskiego do powiatowych/miejskich planów zarządzania kryzysowego. Czasokres trwania procesu uzgadniania i przedkładania planów, nie jest nigdzie określony oraz wynika z wielorakich przyczyn. W Zaleceniach, o których mowa powyżej, ustalono dwuetapową procedurę przedkładania Wojewodzie planu do zatwierdzenia: I etap - opracowany PPZK przesyłany jest w wersji elektronicznej do Dyrektora WBiZK i następuje ocena zgodności opracowanego planu z zaleceniami oraz ocena jego wartości merytorycznej. Ewentualne uwagi/wnioski zostają przesłane na adres kierownika komórki organizacyjnej urzędu, właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego. II etap - PPZK po podpisaniu przez Starostę/Prezydenta miasta, przedkładane są w wersji papierowej do zatwierdzenia Wojewodzie Pomorskiemu. PPZK podlega analizie merytorycznej i formalnej w zakresie zgodności z zapisami ustawy o zarządzaniu kryzysowym oraz innych ustaw i przepisów wykonawczych regulujących działania określone w planie, a także z Zaleceniami do PPZK. Sprawdzane jest również usunięcie ewentualnych nieprawidłowości stwierdzonych w etapie pierwszym.

Jeden PPZK przedłożony w wersji elektronicznej na 14 dni przed upływem terminu został opracowany w sposób zgodny z zaleceniami, o czym poinformowano Starostwo, po czym został przedłożony do zatwierdzenia w wersji papierowej, a zatwierdzony po pięciu dniach.

Jeden PPZK, przedłożony w wersji elektronicznej 28 dni po terminie. Został opracowany w sposób zgodny z zaleceniami, o czym poinformowano Miasto. W wersji papierowej został przedłożony po upływie 80 dni, a zatwierdzony po czterech dniach.

NIK wskazuje, że wszystkie organy mają obowiązek działać tak, by dwuletni cykl planowania był dochowany. W realizacji tego obowiązku istotną rolę odgrywa Wojewoda opiniujący i zatwierdzający PPZK.

(akta kontroli str. 402-414)

3. Wojewoda Pomorski nie podjął skutecznych działań w celu wyegzekwowania obowiązku przedłożenia przez jedno Starostwo Powiatowe PPZK, co było działaniem nierzetelnym i skutkowało brakiem PPZK przez ponad pięć lat.

Dyrektor WBiZK wyjaśnił, że w 2018 r. przesłał pismo m.in. z prośbą o podanie daty zatwierdzenia PPZK i planowanego przedłożenia do zatwierdzenia PPZK, a w odpowiedzi starosta nie podał daty zatwierdzania PPZK i oświadczył, że jest w trakcie opracowywania, a termin jego przedłożenia określił na dzień 25 października 2018 r. Termin nie został dotrzymany.

Zdaniem NIK poprzestanie na ww. działaniach nie było wystarczające i stanowiło niedochowanie należytej staranności w sprawowaniu nadzoru nad tym zadaniem.

(akta kontroli str. 421-428)

4. WCZK w trakcie treningu decyzyjnego w ramach symulowanej sytuacji kryzysowej rozsyłało otrzymywane z powiatów raporty sytuacyjne i doraźne w niezmienionej formie do podmiotów uczestniczących w reagowaniu kryzysowym oraz do RCB, co nie było zgodne z procedurą „Obieg informacji pomiędzy organami i strukturami zarządzania kryzysowego”, w której wskazano, że Wojewoda, sporządza raport z uwzględnieniem informacji przekazanych przez starostę, a raporty powinny być sporządzane z zachowaniem kryterium aktualności i wiarygodności danych.

Wojewoda Pomorski wyjaśniła, że z uwagi na dynamiczną sytuację meteorologiczną i rzeczywiste zagrożenie powodziowe na terenie Żuław, Dyżurny WCZK nie miał możliwości w tym samym czasie przesyłać raportów doraźnych w zakresie realizowanego epizodu praktycznego w zmienionej formie oraz jednocześnie przesyłać raporty o realnej sytuacji na Żuławach. Jednocześnie z analizy otrzymanych raportów ćwiczebnych nie wynikała konieczność zasadniczej zmiany treści.

NIK wskazuje, że w ww. procedurze ustalono sposób i zakres wymiany informacji w ustalonym dobowym cyklu działania, a ponadto w trakcie treningu na polecenie Dyrektora WBiZK obsada dyżurnych została zwiększona do dwóch osób.

(akta kontroli str. 379-401)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujący wniosek:

Wnioski

1. Zapewnienie spójności WPZK z planami innych, właściwych merytorycznie jednostek, w sposób zgodny z wymogami wynikającymi z ust. 3 pkt 7 Załącznika do wytycznych MSWiA, poprzez niezwłoczne uzupełnienie WPZK o plany zarządzania kryzysowego innych organów administracji publicznej.
2. Wzmożenie nadzoru nad realizacją obowiązku zatwierdzania PPZK i podjęcie skutecznych działań w celu egzekwowania od powiatów projektów PPZK zapewniających dotrzymanie terminu zatwierdzania PPZK.
3. Zapewnienie sporządzania i rozsyłania raportów z uwzględnieniem informacji przekazanych przez starostę i z zachowaniem kryterium aktualności i wiarygodności danych.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w postaci elektronicznej z użyciem kwalifikowanych podpisów elektronicznych.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje *prawo zgłoszenia* na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Pomorskiej Delegatury w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
uwag i wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, 17 lutego 2026 r.

Kontrolerzy

Alicja Szczepaniak

Doradca ekonomiczny

/podpisano elektronicznie/

Joanna Gniewkowska

Inspektor kontroli państwowej

/podpisano elektronicznie/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Gdańsku

Dyrektor

z up. Maria Mieszalska
p. o. wicedyrektora Delegatury

/podpisano elektronicznie/